

ČAJ

Pro chvíle pohody

KVĚTEN 2014

Časopis Autorů Jičínska

TVŮJ ŽIVOT, TVÁ VOLBA

(úryvek z povídky)

Nestresuj se.

Buď svá.

Je to tvůj život.

Tvá volba.

Řídíš si ho jen ty.

Sama.

Nikdo jiný.

Blanka ROZSYPALOVÁ

92

Vážený čtenáři,

jak už jsem v dubnovém čísle napověděl,
květnový ČAJ bude patřit mladým jičínským autorům,
kteří se přihlásili se svojí tvorbou
na výzvu Dany Beranové.

Svoje příspěvky na téma „**VOLBA**“ poslali Daně,
ta vybrala ty nejlepší.

Ty potom zazněly na literárně – hudebním večeru
v Knihovně Václava Čtvrta v Jičíně
v úterý 11.března 2014

a my vám je nyní představujeme i v májovém ČAJi.

Jsme rádi,

že i někteří z autorek a autorů se osobně představili v knihovně
a přednesli svoje práce.

A pevně doufáme,

že se alespoň s některými z nich nesetkáváme naposledy,
naopak že se stanou novými nadějemi regionální literatury
a kdo ví, jestli i oni jednou nevydají svoje vlastní knihy.
Talent určitě mají.

A jako přílohu jsem tentokrát přidal svoji povídku „Hvězdár“,
která zazněla na vzpomínaném večeru v jičínské knihovně!

Máj prostě patří mládí!

Užívejte si jarního sluníčka a těšte se na červnový ČAJ!

Václav

HOSTÉ ČAJe:

STUDENTI JIČÍNSKÝCH STŘEDNÍCH ŠKOL:

(v abecedním pořadí)

František FIŠER

(Lepařovo gymnázium)

Aneta MAUEROVÁ

(Masarykova obchodní akademie)

Blanka ROZSYPALOVÁ

(Lepařovo gymnázium)

Pavčina SVOBODOVÁ

(Lepařovo gymnázium)

Veronika ŠOLCOVÁ

(Lepařovo gymnázium)

Michaela VALENTOVÁ

(Lepařovo gymnázium)

Kristýna VESELKOVÁ

(Lepařovo gymnázium)

Tereza VŠETEČKOVÁ

(Lepařovo gymnázium)

Fotografie z večera v Knihovně V. Čtvrťka v úterý 11.března 2014 najdete na http://knihovnajicin.rajce.idnes.cz/11.3._Volba_-_hudebne_literarni_porad/ (Foto pracovnice Knihovny Václava čtvrťka v Jičíně)

Texty četli studenti nebo členové DIVu Eva Jebavá, Ilona Pluhařová, Dana Beranová a Václav Franc. Navíc přečetli i svoje texty Ilona Pluhařová úryvek z knihy „Země bledule“, Dana Beranová povídku „Hostinská“ a Václav Franc povídku „Hvězdář“.

Program uváděla Dana Beranová a hudebně doprovázela skupina „Ze šuplíku“.

Aneta Mauzerová: Jedno tělo, tři duše

Ona ho miluje, on ji víc. Vypadá to, že spolu zůstanou navždy, jako svazek stvořený v nebi. Zdá se, že se dostali na druhou stranu, kde je tráva zelenější a nebe stále modré. Smějí se a líbají, má to tak být. Za prsteny, téměř přirostlými k jedinému prstu spojenému se srdcem, se píše příběh. Příběh o duších, které dýchají jedna pro druhou.

Hluboko v noci je probuzena ze svého snu. A temné mraky zahalují její ráj. Zakrývá si oči a svým třesoucím se tělem střeží vchod do dětského pokoje poslouchajíc bližící se kroky. Dětský pláč začíná pronikat chodbami domu. „Koukej vstát a dělej!“ Postaví ji na nohy a začne ji bít a bít. Dokud opět nespadne. A znovu. Stále dokola. Zvedá ji na nohy, dokud už se dále nemůže udržet a samovolně padá k zemi. Neexistuje nic, co by jeho vztek zastavilo, zmírnilo. A tak překročí nehybné tělo své dívky, matky jeho syna, a za zvuku dětského pláče bezstarostně usíná.

Ranní sluneční paprsky rozsvěcují pokoj a vrhají žlutavé světlo na dívku klečící u své postele. „Zachraň ho, zachraň ho od rukou, kterými mě bije.“ Tiskne ruce pevně sevřené k srdci zatímco každodenní modlitba míří k nebi. Otočí se na svého syna, který právě objevuje taje kostičkového hradu. Malý stavitel najednou rozhodí nadšením ručičkami a jeho dílo padá k zemi. Kostičky se kutálí po zemi a pár z nich si to zamíří ke kufrům strážícím u dveří. „Vždyť je to můj manžel. Nemohu ho opustit, je můj život.“ S příslibem a nadějí v očích otevře zavazadla a začne vracet oblečení její i děťátka zpět do rozpadlé skříně, obouchané od manželových pěstí. „Však on se změní. Kvůli nám. Dá nám život, který si zasloužíme, uvidíš!“ Mluví k synovi, který nic netuše opravuje svůj hrad.

Dětské hřiště je plné smíchu. Dívka houpe svého syna a nasává teplo a energii slunečních paprsků, které se jí vpíjí do kůže. Manžel k ní přistoupí, políbí na čelo a jakoby od nikud vyčaruje květinu.

Najednou ucítí ruku na rameni. „Jsi v pořádku?“ Je to hlas její sestry. Dívka sklopí oči, které zakotví na nápisu přímo před ní:

Život Tvůj byl kratičký,
teď bůh Tě čeká.

Tak odpočívej maličký,
neb zem Ti lehká.

Bez odpovědi a s velkými obtížemi se otočí, roztáčí kola křesla, které jí bude dělat společnost po zbytek života a odjíždí pryč s vědomím, že svou vlastní volbou zabila svého syna.

Rozsypalová Blanka : Tvůj život, tvá volba

Je to tvůj život. Tvá volba. Žij ho, jak chceš.

Jen odmaturoj.

Dostaň se na vysokou školu.

Najdi si práci. Jakou chceš. Je to na tobě. Najdi si práci, která tě bude bavit. Najdi si práci, která nebude stereotypní. Práci, ve které vyděláš hodně peněz a zajistíš tak svou rodinu.

Jen ty si můžeš zvolit, jak budeš žít. Jen ty, nikdo jiný. Ale nežij sama. Zamiluj se. Do muže. Tvého věku. Tvé rasy. Vezměte se. Založte rodinu. Mějte děti. Před třicítkou. Dvě nejméně. Čtyři je moc.

Tvůj život je tvůj. Nenech si ho řídit. Buď svá. Trochu šílená. Ale ne příliš. Směj se, ale ne moc nahlas. Buď zapálená pro sport. Ale ne příliš. Čti. Nesleduj moc televizi. Zajímej se o současné dění. Nauč se cizí jazyk. A řídit auto. Uměj pracovat s počítačem. Ale netrav na něm moc času. Nos, co se ti líbí. Jen vypadej hezky. Nenos make-up. Jen trochu, ale nesmí to být poznat. Cestuj. Pomáhej.

Nestresuj se.

Buď svá.

Je to tvůj život.
Tvá volba.

Řídíš si ho jen ty.

Sama.

Nikdo jiný.

Blanka Rozsypalová

František Fišer: Jarmara

Jednou ráno mě probudil telefon. Byla to babička. Chtěla, abych se u ní zastavil. Za hodinku už jsem klepal na její dveře.

„Ráda tě vidím, hochu,“ vítala mě na schodech, „pojď dál. Dáš si něco? Mám tu čerstvé koláčky.“ O chvíli později už jsem seděl s koláčkem v ruce u stolu a naslouchal.

„Víš, hochu, já už tady moc dlouho nebudu, a tak jsem si říkala, že abyste se tady po mé smrti nehádali o dědictví, tak něco ze svých věcí začnu rozdávat už teď. Pro tebe tady mám pěknou jarmaru.“ Odvedla mě do vedlejšího pokoje a ukázala na starou, trochu rozklíženou, červotočem prolezlou skříň. „Tak co jí říkáš?“

„Je docela pěkná,“ já na to.

„Tak to jsem ráda. Můžeš si ji odvézt hned.“ Zavolal jsem kamarádovi a o něco později už stála u nás doma.

Žena byla zrovna v práci. Když dorazila domů a zjistila, co je nového, nebyla ale vůbec nadšená: „Prosím tě, co s tím budeme dělat? Copak tady nemáme už dost krámů? Podívej se, v jakém je stavu! Vyhodit!“

„Stačí ji trochu spasovat, nechat dodělat kování, něčím natřít proti červotoči a bude dobrá... Sama oceníš, kolik se toho do ní vejde,“ snažil jsem se ženu přesvědčit.

„No dobře. Je to tvoje volba. Ale jestli ten červotoč nezmizí, tak ji dáš pryč, jasný?“

A bylo vyhráno.

Stalo se to jednoho podzimního dne, čekali jsme hosty. Protože do kuchyně bychom se nevešli, připravili jsme stůl v pokoji. Ještě jsme dokončovali chlebíčky, když tu se najednou ozvala strašlivá rána.

František Fišer

Úplně mi zatrtnulo. Běželi jsme do pokoje. Na stole ležela zřícená babiččina skříň. Zřejmě nevydržela tíhu kabátů, které uvnitř visely, a vylomily se jí červotočem prožrané přední nohy.

Manželka z toho byla na prášky, mně ostatně taky nebylo zrovna do zpěvu. Po bližším ohledání se však ukázalo, že škody nejsou tak hrozné, nicméně plánované návštěvě jsme s omluvami zavolali, ať nechodí.

Když jsem chtěl skříň naklopit, abych vyndal ty nešťastné kabáty, všiml jsem si, že vrchní část skříně je odlomená. Mýlil jsem se však. Nic nebylo odlomené, horní dřevo bylo pootevřené na pantu! Dootevřu a co nevidím: jakýsi balík zabalený v novinách, převázaný silným provázkem. Co tam asi tak může být, uvažuji a třesoucíma rukama strhávám provázek a následně i noviny.

„Tak už to otevři!“ nedočkavě mě pobízí žena.

Otevřu krabici - další menší krabičky. I ty otevírám a pod rukama se mi postupně objevují staré fotografie, papíry hustě popsané nečitelným písmem, jakési knihy - snad kancionály, snubní a pečetní prsteny, náušnice, řetízky a další cennosti ... Komu to asi patřilo, honí se mi hlavou. V poslední krabičce nacházím malý sešit. „Berničná knížka pro Josefa Nýbrovítého,“ čtu. „Nýbrovitá Zdena se jmenovala moje prababička, tak tohle by mohl být její tatínek, nebo možná i dědeček!“

Oba jsme z celého tohoto nečekaně nalezeného pokladu nadšení a hledíme na nastalou situaci s optimismem.

„Tak to nakonec nebyla tak špatná volba, skříň si nechat a ne ji vyhodit, nemyslíš?“ prohodil jsem. „Ale neboj se, teď zas bude po tvém - teď už ji pryč dáme.“

Kristýna Veselková: Každé ráno je volba

1: „Here comes the sun, tadadadá,...“ budí mě Beatles. Se zavřenýma očima se celá protáhnu. Ách. Mých vyčnávajících končetin se na okamžik zmocní zima, než je zase skryji v bezpečí teplé peřiny.

2: „Píp-píp píp-píp píp píp-pííííííp!!“ Urgh. Někde zpod těla vyprošťuju ruku. Odmítám otevřít oči, ruka si musí poradit sama. A našla. Teď se může vrátit zpět do bezpečí teplé peřiny, zatímco budík leží uprostřed napáchaného nepořádku.

1: Otevřu oči a lehce se usměji. Mám spoustu času. Můžu popřemýšlet, co na sebe.

2: Dopříc! Tělem mi projede panický záškub. Jsem na nohách. Za 14 minut jede bus. Běžím do koupelny. Při sprintu se kopnu do palce. Jau! Debilní židle!

Stojím na jedné noze u zrcadla. Řasenka. Tužka. Depeyrakovským krokem se vracím zpět do pokoje.

1: Dnes je ten správný den pro mou oblíbenou košili. Obleču se a jdu se namalovat.

2: No do háje! Co na sebe? Čistý, či špinavý? Beru outfit hozený přes židli. 8 minut.

1: Češu se. Zkousím možné i nemožné varianty. Docela přča. Spolu s rádiem zpívám svou oblíbenou píseň a ksichtím se do zrcadla. Jako filmová stár! Spíš jako pošuk.

2: Na účesy není čas, vlasy uvězním v copu. 6 minut.

1: Snídám jogurt s ovocem a ovesnými vločkami. Miluji snídaně! Snídaně je sladké bez výčitek. Miluji sladké!

2: Na stole je buchta. Na jogurty není čas. Ve stoje rychle přežvykují. Přechistit zuby. Hodit sešity do tašky. Na úkol není čas. Bunda. Boty. Klíče. Klíče?! Kde ty sakra jsou?!

1: Listuji sešity do školy a připomínám si poslední látky. Bude to v pohodě.

Čistím zuby. Razím na bus.

2: Vybíhám z domu. Čas je neúprosný. Palec schválí jen lehký poklus. Prosím, ať to stihnu.

1: Na zastávce jsem o chvíli dřív. Bavím se se sousedkou. Prý jde odpoledne ke kadeřnici. Autobus přijíždí. Sedáme si. Dál diskutujeme o vlasech, zatímco míříme vstříc městu.

2: Uříčená poslední vstupuji do busu. „Brý den.“ Řidič klepe prsty nervózně do volantu. Peněženka na dně tašky. Plný autobus. Koukám z okna. To bude den....

Kristýna Veselková (vlevo) a Pavlína Svobodová

Michaela Valentová : Volba

(fejeton)

- Osnova:
- 1) Historie rozhodování
 - 2) A jak to vlastně chceme
 - 3) Není zbyteč

Každý člověk tu situaci zná, ten moment, kdy je třeba učinit rozhodnutí. Rozhodujeme se pořád. Už v raném dětství jsme si například museli vybrat, s jakou hračkou si zrovna chceme hrát. Museli jsme si zvolit, jestli teď budeme radši skákat na posteli, nebo uděláme tatínkovi „pořádek“ v papírech. A tato zdánlivě banální rozhodnutí vyjadřují jednu nanejvýš vznešenou a důležitou skutečnost – člověk má svobodnou vůli. Nejsme tedy pouhými oběťmi vnějších okolností, máme možnost se rozhodnout, máme možnost (alespoň do jisté míry) utvářet svůj osud.

Někdy se ale ustavičné rozhodování může zvrhnout v něco neuvěřitelně otravného. Asi před pěti lety byla výstavba našeho domu v plném proudu. Bylo to období, kdy bylo potřeba vybrat zkrátka všechno. Plovoucí podlahy nebo lino? A jaké chceme kachlíky do koupelny? A jakou barvu spár? Byla to v podstatě bezvýznamná rozhodnutí, ale věděli jsme, že s jejich výsledky budeme muset žít. Strávili jsme hodiny a hodiny jen vybíráním klik ke dveřím. A když už jsme listovali třetím katalogem, všichni jsme si v duchu přáli: „Kéž by existoval jen jeden typ!“ Moji rodiče ještě teď dostávají osypky, když se někdo zeptá: „A jak to vlastně chcete?“

Když se dneska rozhlédnu po našem zařízeném domě, musím říct, že jsem spokojená. Když už člověk totiž jednou učiní rozhodnutí, má jen dvě možnosti. Buď se mu výsledek líbí, anebo si na něj prostě zvykne.

Veronika Šolcová: Volba

Poté, co jsme dostali za úkol napsat slohovou práci na téma volba, vzpomněla jsem si na oblíbený citát. „Pokud stojíš před rozhodnutím a nevíš si rady, jednoduše si hoď mincí. Ne proto, že by měla rozhodnout za tebe, ale pro ten moment, kdy je ve vzduchu- a ty najednou víš, v kterou možnost doufáš.“

Život je jako velká mapa, na které je spousta křižovatek, a pouze na nás záleží, jaký směr dáme té naší pouti. Jakou cedulku na rozcestníku zvolíme? Pro mě je rozhodnutí jedna z nejtěžších věcí. Každý výběr s sebou přináší své následky a případná zklamání. Přála bych si GPS, kde bych zadala cíl-ŠTĚSTÍ a nechala se navigovat. Nejsou ale právě volby to, co dává našemu životu potřebnou pestrost?

Aktuálně se, já a moji vrstevníci, potýkáme s překážkou – kterou cestou se dát po střední škole. Přihlásit se na vysokou školu? Nebo snad odjet do zahraničí nasbírat zkušenosti? Možných řešení je spousta, která varianta je však zárukou ke štěstí? Ať už se jedná o výběr školy, budoucího zaměstnání nebo jiných zásadních rozhodnutí, je důležité nic neuspěchat. Spontánnost se nevyplácí. Klíčem k úspěchu je střízlivé zvážení dovedností, potřeb a očekávání. Jaká jsou „PRO“ a „PROTI“?

A jak si poradit s banálními rozhodnutími, se kterými se setkáváme celý den? Jakou barvu trička? Co si dám k obědu? Ráda ulehčím své hlavě a svěřím další z výběrů do rukou mince.

Pavlaína Svobodová: Skrytě poučná pohádka o šesti kapitolách

Jak Krasohlídek zjistil, že je vlastně hrdina

I. Letecké ráno

Všechno to začalo jednoho podzimního dne. Skřítek Krasohlídek vyskočil ze svého domečku v kmeni velkého dubu. Myslel, že si dá ranní běh po lese, ale po pár metrech, na které si vzal do každé ruky lístek ostružiní jako závaží, málem přišel o život. Po lese se to jen hemžilo obry v holínkách s pletenými košíky a po cestách se válely rozkopené mochomůrky bílé, jako by lidé nevěděli, že právě oni jsou tou největší dobrotou a v košících se jim místo toho hromadili obyčejné hříby. Krasohlídek radši zaběhl zpátky do svého domečku a po cestě ještě prohodil pár slov s klíštětem Sajákem, které naopak mělo velkou radost, jak se dnes nají a už si olizovalo svá kusadla. Jenže když Krasohlídek viděl, jak krásně svítí sluníčko, bylo mu líto, že by měl být celý den doma a prohlížet si svoji sbírku jehličí. A tak si nasadil svoji čepičku s vrtulkou, vylezl na nejvyšší větev, počkal na příznivé zavátí a už letěl. Myslel si, že se jen porozhlédne po okolí, pozdraví své přátele, třeba srnku Juliflíčku a jelena Direktora. Ale v tu chvíli se počasí změnilo, tak jak se může měnit jenom na podzim a na horách. Větrík vystřídal víchr a skřítek jen vyděšeně mával svými nožičkami a dumal, co asi může dělat, když se pod ním začala měnit krajina. Už dávno byl za hradem, kde byl kdysi jako malé skřítko a pak se začaly objevovat velké hory, tak velké že nikdy větší neviděl, hory vystřídaly nekonečné modré lány. Krasohlídek totiž nikdy neslyšel o moři. Takhle letěl několik hodin až si uvědomil, že je to asi malér a že mu vyhládlo v jeho malém bříšku, s čímž se dumá ještě hůře, a tak si začal prohledávat kapsy jestli nenalezne třeba nějaký oříšek. Ale objevil něco lepšího ostružinové lístky, tak s nimi začal mávat, jako to viděl u sojky Rátorky. A ono to doopravdy fungovalo, skřítek létal nahoru, dolů a hned zase zpátky. Jenomže jak zkoušel všemožné kousky vypadly mu lístky z ruky a letěly rovnou dolů a za nimi i Krasohlídek, protože mu při otáčení spadla čepička z hlavy. Zavřel oči a radši ani nepřemýšlel, co ho čeká. Proto si ani nevšiml, že už visí mezi liánami velkého stromu.

II. Národ Ostrozraků

Krasohlídek otevřel oči, až když ucítil, že ho něco píchá do prstu. Nejprve si myslel, že se dostal do ráje, o kterém mu vyprávěla sova Ámoska., protože všude kolem něj byly záhadné věci, květiny velké jako on sám, kořeny rostlin nebyly zapuštěné do země, ale visely si jak se jim

zachtělo. A ty zvuky a vůně mu nepřipomínaly nic co by znal. Teprve teď, když si párkrát promnul oči, se podíval, co ho vlastně píchá do prstu. Nebylo to něco ale někdo. Skřítek, co vypadal skoro jako Krasohlídek, jen měl trochu tmavší barvu kůže, jakoby se vyváel v hlíně, a měl na sobě srandovní sukýnku z listů. " Ahoj, jsem náčelník Amazonus a vládnu zde svému národu." Naštěstí skřítkové na celém světě mluví stejnou řečí a tak Krasohlídek rozuměl. A ve vši slušnosti se taky představil. " Však my víme kdo jsi, očekáváme tě už několik dní od posledních velkých deštů a kulatého měsíce." Krasohlídek se podivil: " Jak by jste mohli vědět, že příleťnu zrovna sem, když jsem nedoletěl nikdy dál než ke kaštanu na kraji lesa." Amazonus zapískal a z okolních větví a z pod lístečků vyskákali nejdřívě desítky skřítků, ze kterých během chvíle byli stovky. A do toho začal odpovídat, jakoby Krasohlídkovi viděl do hlavy na otázky, jenž vznikaly v jeho mysli. " Jsi v největším deštném pralese a jsi náš zachránce! " To jste si mě museli splést ,pomyslel si Krasohlídek, já a zachránce? To mu už nandávali čelenku z květin a tančili kolem něj divoké tance a u toho zpívali podivná slova, která zněla snad jako hua, bua, hua, bua.. " Tvůj příchod nám vyvěštily hvězdy a teď mě následuj do mého domova a já ti povím, co se tu děje.

III.Ostré zuby nestvůr

" Je to několik let, co sem poprvé vtrhly hlasité nestvůry, které brousily dokola svými ostrými zuby a hladově okusovaly ty nejstarší a nejkrásnější stromy, které byly často i našimi obydlími. Zůstávali po nich jen černé díry v zemi, které ještě navíc vítězně zapalovaly. A jen tak pro potěšení zabíjely naše zvířecí přátele a jejich části těl si brali jako památku na jejich zlo. My jen plakali u těl zvířat a vzpínali ruce k božskému Slunci. Ze začátku jsme natahovali své luky, ale naše šípy se jen odrazily od jejich korunýřů, jakoby byly z kamene a oni si ani nevšimly, že tu jsme. Ale teď jsi tu ty, aby jsi nás zachránil a ukončil muka celého lesa. Pro tuto chvíli toho bylo asi až moc, pojď si odpočinout určíte si vyhládl po tak dlouhé cestě. A ještě než se uložíš na lůžko, připrav se, že zítra ráno nás čeká střetnutí s nestvůrou." Zakončil své vyprávění Amazonus.

IV. Rozhodování se o úteku

Po dlouhé hostině, při které okusil spoustu zvláštních dobrot se Krasohlídek rozhodl, že se ještě trochu projde. V hlavě mu běhala spousta myšlenek a vůbec tomu nerozuměl a už vůbec se mu nechtělo nikoho cizího zachraňovat, kdyby alespoň věděl jak. Posadil se na pařez a pozoroval hvězdy, které prosvítávaly mezi stromy

a přemýšlel, jak odsud uteče. Nikdy žádný hrdinský čin neudělal a nehodlal to měnit, už dávno se smířil s životem obyčejného skřítky. Když

už úplně přesvědčený se začínal zvedat k útěku, přišel k němu zezadu Amazonius. Objal ho kolem ramen, " Vím, že máš strach i já ho mám a je to na tvém rozhodnutí, jestli nás tu necháš na pospas a nebo se vidáš cestou tradice, ve které si vždy skřítkové z celého světa pomáhali v těch nejhorších chvílích a to mnohokrát šlo o jejich malé krky. A teď se běž vyspat. "

V.Boj trnů

Ráno Krasohlídka probudily obrovské rány, které někdy slyšel na kraji svého lesa, kde obři stavěli své víkendové monstra a ničili všechno, co jim stálo v cestě. Tady to bylo ovšem mnohem horší. Všichni skřítkové Ostrozraci už čekali, co se bude dít. Někteří netrpělivě volali " Já vám říkal, že nic nebude. " a z jiné strany se ozývalo " Dejte mu šanci, ať ukáže, že v něm něco je! " Tato slova Krasohlídka zaujaly, a tak se podíval z jakého se ozývají směru. Řekla je obzvláště krásná skřítková víla, ale co ho zaujalo ještě více byl keř. Kůra keře byla celá pokrytá ostrými bodci. A to už Krasohlídek rozdával rozkazy ostny, luky. Pojďte vrátíme nám les. Netrvalo dlouho a nestvůry tiše stály na místě celé poničené od tak silného útoku. A obři, co je řídili radši vzali do zaječí, když viděli malé kamínky, které na ně létaly ze všech stran. Ale neviděli nikoho, kdo by je házel. Jeden z obrů si pomyslel, že se splnila kletba, o které mu kdysi vyprávěl jeho praděd.

VI.Návrat do rodného dubu

Večer probíhaly velké oslavy. Přesto že byli všichni unavení z velkého boje, radost z vítězství jim nedala spát. Tentokrát Krasohlídek tančil s nimi a naučil se dokonce střílet z luku, co by byl jinak za hrdinu, kdyby to neuměl. Cítil, že i přes jinou barvu kůže, jsou tyto skřítkové jeho opravdoví přátelé. Ráno ho čekalo další velké rozhodování. Ale když si vzpomněl na srnku a ostatní své kamarády doma, rozhodl se vydat na cestu. Trvalo ještě jeden západ a východ slunce, než se stihli rozloučit a Krasohlídek si musel poslechnout hodně přemlouvání, aby v Amazonii zůstal. Jenže skřítek věděl, že se musí vrátit, co kdyby ho tentokrát potřeboval jeho les. Protože takové ozubené nestvůry nikdy nespí a budou toho chtít sníst víc a víc. To už ale Krasohlídek bude vědět, že nemusí váhat a pomůže všem dobrým skřítkům a obyvatelům lesa i tomu nenajedenému klíštěti

Tereza Všečeková: Pan Pickwell

Pan Pickwell byl přesně tím, co se na první pohled může zdát typickým Angličanem. Tabák, který bafal, byl ještě silnější než jeho Yorkshirský přízvuk, svůj stříbrný knír měl rád stejně jako dlouhé teplé kabáty a jeho oblíbenými nápoji byly čaj s mlékem při pozdním odpoledni a samotné mléko těsně před tím, než byl čas jít spát. Na první pohled by se také mohlo zdát, že pan Pickwell měl znamenitý život. Jenže první pohled vždy byl, je a bude pouze myslí zkreslený odraz skutečnosti a pan Pickwell bohužel neměl ve svém okolí nikoho, kdo by byl trpělivý a zároveň chápavý natolik, aby odhalil, kým zmíněný pán doopravdy je.

Život pana Pickwella, ač se tedy jevil prakticky bezchybným, by se dal daleko lépe vystihnout jedním prostým slovem – jednotvárný. Pan Pickwell totiž za celých pět dekad svého bytí nezažil vůbec nic ohromujícího. Nepoznal například tak základní věci jako je neuvěřitelně vzrušující dobrodružství nebo naprosto nepředvídatelný sled událostí či opravdu milé překvapení. Pan Pickwell měl totiž vynález, se kterým byl jeho život perfektně a do detailu naplánovaný den po dni.

Všechno to začalo, když byl vlastně ještě docela malý. Odjakživa ho zajímaly mechanické stroje, moderní vynálezy a chytrá udělátka. Dalo by se říct, že byl zapálený pro všechno, co obsahovalo alespoň jednu soustavu ozubených koleček. Z takových věcí potom za pomoci matematiky, fyziky a svých vlastních postřehů dokázal vždy stvořit něco úžasného. Ve třech letech to byl automatický převraceč omelet, v pěti potom třistašedesátistupňové brýle a kolem osmého roku boty, ve kterých se mohl procházet po stropě. S patnáctým rokem však přišel vynález, který jeho život ovlivnil nejvíce.

Jako většina chlapců začal pan Pickwell ve svých patnácti letech řešit vážná dilemata, na kterých závisela celá jeho existence. Tak například - obout si do školy pohodlné, ale okopané tenisky, nebo spíš zvolit dospěle vypadající polobotky? Sčesat si vlasy tajemně do čela, nebo je radši spořádaně rozdělit pěšinkou? Nepřinést dva dny po sobě domácí úkol a být za rebela, co nepodléhá autoritám, nebo naopak vypracovat ještě nějaké úlohy navíc a platit za na svůj věk velmi vyspělého intelektuála? Od doby, kdy se začal zajímat o dívky, se zdály tyto problémy naprosto neřešitelnými. Přišlo mu, že ať už se rozhodne jakkoli, nikdy nic nedopadne podle jeho představ.

Dlouhé měsíce se tím trápil a připadal si naprosto ztracený. Až jednoho dne se mu v hlavě zrodil nápad. Vrátil se zrovna ze školy a zasedl k rodinnému obědu.

„Co to máš zas na hlavě, kluku?!“ pozdravil ho jeho otec a rozčileně upustil lžici do polévky.

„Koukej si ty vlasy pořádně učesat, vypadáš jak strašák!“ A ať už se to zdá jakkoli neuvěřitelné, toto byla pro pana Pickwella poslední kapka. Celé odpoledne pak strávil ve svém pokoji a počítal a rýsoval a sestrojoval a přepočítával a znovu sestrojoval, až potom už skoro k ránu druhého dne držel v ruce svůj nový revoluční vynález. To, co vlastně vypadalo jen jako trochu větší kalkulačka, bylo ve skutečnosti něco daleko převratnějšího. Bylo to něco, co mu mělo do budoucna pomoci s tak nenáviděným rozhodováním a co mu pokaždé zajistí jen samé správné volby. Bylo to něco, co mu ukončí veškeré trápení a odnese pryč všechny nejistoty. A on byl nadšený.

Hned jak se ujistil, že jsou všechny součástky na svém místě, zadal do svého přístroje první situaci. Kalkulačka mu téměř obratem vypočítala, že pokud opravdu váhá, zda jít spát, nebo ještě chvíli ponocovat, bude pro něj výhodnější odebrat se do postele, neboť pak bude ráno svěžejší a produktivnější. A to bylo poprvé, kdy mu poručila, co má udělat.

A tak šel jeho život opravdu hladce. Už nikdy víc o ničem nepochyboval a jeho speciální vynález mu vždy přesně předložil nejlepší a zároveň nejméně náročné řešení. Každá jeho volba byla teď správná a každé jeho rozhodnutí to pravé. Bohužel až příliš pozdě si začal uvědomovat, že takhle to zkrátka v životě nechodí. Člověk musí dělat špatná rozhodnutí, jelikož se z nich následně poučí a to ho dělá moudřejším. Zároveň také zjistil, že tento přístroj jedná pouze racionálně a vůbec se neohlíží na lidské potřeby. Tak například city - pan Pickwell si nikdy nenašel žádného přítele ani spřízněnou duši, jednoduše proto, že na takovéhle věci matematika zkrátka nestačí. Jenže ve chvíli, kdy mu tohle všechno pomalu začalo docházet, bylo už příliš pozdě. Srostl s tím přístrojem natolik, že už nebyl schopný jakékoli vlastní volby.

A tak tu jednoho podzimního odpoledne seděl v parku na lavičce a házel hejnu holubů okoralé kůrky. Za nehty už mu začínal zalézat mráz, to jak slunce pomalu mizelo za střechami protilehlých budov. Brzy nato si uvědomil, že i on by rád něco zakousnul a že už je pomalu čas večere. Kousek odsud byla skvělá restaurace.

Po úzké pěšině tedy vyrazil ven z parku. Pod nohama mu šustilo listí a větve nad jeho hlavou mu tiše přizvukovaly. Pan Pickwell měl rád tyhle podzimní chvíle. Tu ho napadlo, že by se nejdřív měl poradit s kalkulačkou, zda by nebyla pohodlnější večere doma, stačilo by přeci jen cestou něco nakoupit. Zatímco tedy prošel vstupní bránou parku a zamířil k přechodu pro chodce, důkladně ťukal dotaz do svého přístroje.

Vtom zaznělo úpění brzd. Vše následující se odehrálo v několika vteřinách.

Pan Pickwell v úleku uskočil dozadu a nohy se mu podlomily. Samým zděšením vyhodil kalkulačku do vzduchu a ta dopadla přímo pod přední kolo brzdícího auta, které jeho samotného před vteřinou málem srazilo. Neschopný slova ani pohybu s vytřeštěnýma očima pan Pickwell sledoval, jak se mu jeden uvolněný šroubek z jeho geniálního vynálezu dokutálel k nohám. Náhle evidentně stejně šokovaný řidič zatroubil a z otevřeného okénka zařval: „Kams dal voči, dědku?!“

Pan Pickwell se vyškrábal zpět na nohy a z podivné dálky slyšel startování motoru. Nepřítomně hleděl na tu hromádku šrotu, co ležela uprostřed silnice, když vtom se na semaforu za jeho zády rozsvítil zelený panáček a přes přechod začaly proudit davy lidí. Ochromený pan Pickwell se jimi nechal unášet, až se najednou ocitl na druhé straně silnice. Když se otočil, po jeho přístroji už nebylo ani stopy.

Ve tváři stále vyděšený výraz, vyrazil pan Pickwell do neznáma. Nevěděl, co má dělat, netušil, jak se zachovat. Svět se mu zhroutil. Šel jen co noha nohu mine a v hlavě se mu promítaly přímo hororové scénáře. Myslel na to, jak je najednou bezmocný. Dozajista ho teď vyhodí z práce. A když ho vyhodí z práce, nebude mít peníze. A když nebude mít peníze, nebude schopen platit nájem. A když nebude schopen platit nájem, stane se z něj bezdomovec! Bez své kalkulačky zkrátka ztratí kontrolu nad svými volbami a tím i nad celým svým životem!

Do té doby neschopen soustředit se a vnímat okolí, probral ho náhle tvrdý náraz. Ramenem vrazil do kolemjdoucí osoby. Spěšně se omluvil a už by se potácel dál, kdyby ho něčí ruka nestáhla zpět. Otočil se a před ním stála žena a starostlivě na něj hleděla.

„Hádám, že jste turista.“ Pan Pickwell se zřejmě tvářil poněkud nechápavě, a proto žena dodala: „Ztratil jste se, nebo snad ne?“ Chvilí jen mlčky dál třeštil oči, ale pak přikývl. Vždyť byl ztracený, nebo si tak alespoň uvnitř připadal.

Nato se žena chápavě usmála a pokračovala: „Já si to myslela. Ráda vám poradím! Kam jdete? Jak dlouho bloudíte? Vypadáte tak promrzle! Večeřel jste vůbec? Však já to taky chápu, Londýn je opravdu velký a pro turisty je tak snadné se v něm ztratit!“ Vypadalo to, že ta žena velmi ráda mluví. Pan Pickwell ji tedy nepřerušoval.

„Víte co? Znam tady poblíž jednu skvělou restauraci, přímo támhle na konci ulice. Co říkáte? Večeře by vám určitě bodla! Anebo spěcháte do hotelu? Klidně vás budu navigovat. Rozhodnutí je jen na vás.“

S tou poslední větou projel panem Pickwellem třas. Ruce se mu začaly

potit a slin na jazyku mu povážlivě ubylo. Jeho srdce zběsile tlouklo. Co teď? Myslí mu proudilo tisíce myšlenek. Snažil se vymyslet to nejlepší řešení, jenže se vůbec nedokázal soustředit. Tepání krve bylo náhle tak šíleně ohlušující!

Po pár vteřinách si všiml, že žena se začíná tvářit trochu ustaraně. No tak, říkal si v duchu, soustřeď se! Zhluboka se nadechl do plic a pomalu vydechl. Je to jenom jedna primitivní volba! Jenže jeho mozek už na nic takového nebyl zvyklý. Sekce pro rozhodování mu rapidně zlenivěla a zdálo se naprosto nemyslitelným dohnat jí k nějaké aktivitě.

Čelo se mu zkrabatilo námahou. Připadal si příšerně slabý, ale ta žena na něj hleděla s takovou nadějí. Skrytě doufal, že se mu samým úsilím nekouří z uší. Mimoděk si křupal klouby na prstech a žvýkal si tvář zevnitř.

Nakonec se přece jenom donutil otevřít ústa. Nejdřív z nich nevyšla žádná slova. V krku mu úplně vyschlo a tak si potichu odkašlal a v hlavě si zatím rovnal myšlenky. Bylo přece už na čase, říkal si. Hluboko uvnitř musel vědět, že jednou zase bude donucen rozhodnout se sám za sebe. Zvolit si, co on sám považuje za nejlepší. Udělat chybu. Nést za to následky. Poučit se. Zmoudřet. A ať už byl na tom přístroji jakkoli závislý, vždycky přece musel vědět, že takhle to nemůže jít do nekonečna. Kdesi v rohu jeho mysli se mu celý život krčila myšlenka na svobodu volby. Na všechna ta drobná dobrodružství, které by mohl zažít, jen kdyby se uměl rozhodnout sám. Tak proč teď váhá?

„Večeře by byla fajn,“ řekl chraplavě a pouliční lampy se rozsvítily.

Václav Franc: Hvězdář

Dříve, než začaly moje první prázdniny, postavila se paní učitelka na stupínek a v ruce držela velké tmavé desky.

„Dnes dostanete svoji první výplatu za odvedenou práci. Rodiče pracují a dostávají peníze. Vy chodíte do školy a dnes si odnesete první vysvědčení.“

Paní učitelka se rozhlédla po třídě. V první lavici seděla Mařasová. Měla dva dlouhé copy a uculovala se, protože čekala samé jedničky. Paní učitelka sestoupila ze stupínku, došla k Mařasové a pohládila ji po vlasech.

„Jednou budete i vy velké. Víte, čím byste chtěly být?“ významně si prohlížela třídu a napadlo ji, že každý vstane a řekne, čím bude, až bude velký. Začínaly holky. Uchichtávaly se a většina mlčela. Kluci plácali jedno přes druhé: vojáci, indiáni, policajti a požárníci. Berka řekl, že bude traktorista. Řada došla na naši lavici. Tonda Čermák chce být hajným jako táta a já byl v rozpacích.

„Budu fotbalista,“ řekl jsem hrdě a paní učitelka se trochu zlobila, že to není žádné povolání, ale zábava. Chtěl jsem dodat, že táta říkal bráchovi Martinovi u televize, že fotbalisti mají pěkné peníze, ale raději jsem mlčel a myslel na prázdniny.

„Ještě si to rozmysli, Fando, po prázdninách nám to řekneš,“ učitelka popošla a mně naskočil ve tváři ruměnec. Celá třída se pošklebovala, dokonce i Mařasová.

Když na ni došla řada, řekla, že chce být prodavačkou. Paní učitelka se zeptala proč a Mařasová odpověděla, že chce prodávat dětem zmrzlinu. Mně se její nápad ohromně líbil. Představoval jsem si, že mně Mařasová natočí plný kornout vanilkové úplně zadara, jenom proto, že ji ochráním, až bude Polák Mařasovou tahat za culíky a křičet: „Palma! Palma!“ a zvedat vlasy nahoru.

Vetlínský, co seděl s Mařasovou, prohlásil, že bude doktorem a bude léčit lidi jako tatínek. Začali jsme se smát, ale učitelka nás okřikla, že Vetlínský má ušlechtilý cíl, a ne jako my ostatní. Zároveň řekla, že se bude muset moc a moc učit. Čermáka a mne to štvalo, protože jsme věděli, že se Vetlínský bude o přestávce naparovat a Mařasová mu dá ochutnat jahody, které nosí na svačinu a jsou veliké jako vejce a musejí náramně chutnat. Nám nikdy nenabídne, jen se ušklibne a my potom pokřikujeme: „Vetlínská! Vetlínská!“ Berka nakreslil jednou na tabuli srdce a napsal pod něj kostrbatým písmem: „VETLÍNSKÝ MILUJE MAŘASOVOU!“ Byl z toho průšvih a pan Berka musel do ředitelny a Berka doma dostal, protože druhý den o hlavní přestávce seděl ve třídě jako pařez a neběhal s námi venku.

Neměli jsme čas vymyslet pomstu Vetlínskému, protože paní učitelka konečně rozdávala vysvědčení a začínaly prázdniny. Vetlínský odjel k moři, protože babička povídala mámě: „Ten na to má, ten si za receptis řekne klidně desetikorunu!“

Máma se na babičku káravě podívala: „Aspoň před tím dítětem buďte ticho!“ Asi měla strach, že něco prokecnu ve škole, ale bála se zbytečně, protože škola byla v nedohlednu a ze třídy jsem vídal jenom Berku a Čermáka. Jednou jsem potkal v samošce Mařasovou.

„Ahoj, Vondra, co děláš o prázdninách? Já byla s našima u moře, v Jugoslávii, to ti bylo bezva. Voda byla průhledná, žes viděl až na dno, fakt!“

„Pche,“ ohrnoval jsem nos. „To je toho, my dneska večer budeme pozorovat hvězdárským dalekohledem Měsíc. Američané tam přistáli, jestli ti to něco říká.“ Jména Armstrong, Aldrin a Collins se v těch červencových dnech skloňovala ve všech pádech. Táta večer vypravoval Martinovi o Apollu 11 a říkal, že tam kosmonauti zabodli americkou vlajku.

Mařasová začala dolejšat: „A mohla bych s váma?“

„Kluci budou mít řeči, že jsem ti to vykecal.“

„Vemte mě s sebou,“ žadonila.

„Tak jo, ale musíš slíbit, že to nikomu neřekneš.“

Večer jsme s východem první hvězdy seděli na hromadě dříví pod červencovou oblohou. Čermák a Berka reptali, že jsem nedržel jazyk za zuby. Tonda Čermák se nechal prosit, než nakonec vytáhl dalekohled, tajně doma vypůjčený od táty. Každý se chtěl podívat první. Skoro jsme se začali prát, ale stejně jsme nic neviděli. Jen velkou žlutou kouli.

„Tomu říkáš, Vondra, hvězdářské dalekohled?“ vysmívala se Mařasová.

„Ty seš fakt vadnej, vzít s sebou holku!“ vyčítali kluci.

„Vadnej seš ty, Berka. Víš, proč nic nemůžeme vidět?“ zachraňoval jsem situaci. „Země se otáčí a právě v noci, když je od nás vidět Měsíc, tak je ta americká vlajka na druhý straně.“

Za úplné tmy uznali můj argument. Zklamaně jsme se rozcházeli. Za trest jsem šel spát bez večeře. Víc mně ale vadilo, že si Mařasová myslí, že jen žvaním. Když jsem ležel v posteli a nemohl usnout, vyklopil jsem svoje tajemství o vlajce bráchovi. Smál se, ale zároveň navrhl řešení.

„Víš co, brácho? Postavíme si opravdovské hvězdářské dalekohled!“

„A ty to umíš?“

„Jasně. Ve Vědě a technice o tom psali.“

Na začátku školního roku jsem se přihlásil hned první den a řekl jsem paní učitelce, že budu hvězdářem. Představoval jsem si, jak mám opravdovské dalekohled a první nechám kouknout Mařasovou, aby si nemyslela, že zase kecám.

„S bráchou sestavujeme dalekohled podle Vědy a techniky,“ chlubil jsem se a celá třída zírala. Nejvíc Mařasová. O přestávce přišla k mojí lavici: „Vondra, s tím dalekohledem je to pravda?“

„Že váháš!“

„A necháš mě kouknout?“

„No... já... vlastně,“ dělal jsem drahoty. „Musím se zeptat bráchy!“

„Chceš hrušku?“ nabídla snad tu největší a nejšťavnatější ze zahrádky. A já v tu chvíli pochopil, jak je krásné být hvězdářem.

ČAJ pro chvíle pohody

č.92 květen 2014, ročník XIII

Vydáno 5.května 2014 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský
Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!